

Іван Гак.

„Мужеське царство“ на землі Сирія.

„Difficile est satiram non scribere“.
Juvenalis.

Розкажу вам про улаштування раю на „землі“. Та не на нашій землі, а ген-ген далеко у всесвіті. Вісім, майже дев'ять років світла від нас.

Чи ви знаєте, чи не знаєте про це, але воно так є, що наше сонце має у всесвіті свого двійняка. Найясніша зірка на нашому небозводі — ось це той двійняк нашого сонця. Ми його називаємо Сирій. Природа любить симетрії й так уладила „світ“ Сирія (кажу „світ“, отже реляції, а не абсолютні величини в системі Сирія), що він такий подібний до нашого „світу“, як око до ока, як вухо до вуха, як рука до руки... Сирій також має свою „землю“; на тій землі люди — такі саміські, як ми; а вони Сирія називають просто „сонцем“, а свою домівку — „землею“, як от і ми.

І душа тих далеких наших братів така самісінька, як наша. Сіра буденщина й казкові вичування ломляться в ній і можуть вмовити в неї всякі комбіновані безглуздя й чудасії: щоби божевільне вважати за ідеал, існує за не існуюче і навпаки... А всесвітні близнюки, Сирій і сонце, женуть собі по всесвіті — паралельно, один по сьому, другий по тому березі всесвітньої ріки, що їх розділяє. І заїхали з нами в якісь несамовиті всесвітні краї, де вже й світло не може „кроку додержувати“, спізняється тай не гріє і не освітлює нас як слід, і людська душа запоморочилась, наче п'яна трійливим космічним етером, чи може підюджувана якимись злобними духами, що в тих всесвітніх реїонах мають своє „обиталище“.

Зрештою все йде радісно й многонадійно, бо культура наглядно „поступає“: аеропляни щораз більші, гармати й скоростріли щораз досконаліші, а трійливі гази щораз трійливіші...

* * *

В тому самому часі, коли на нашій землі більшовики взяли до розбудови свого „месійного пролетарського царства“ — на радість і смертельний жах усіх людей, на землі Сирія найновіші спасителі людства їверами, тюрмою й всяким божевіллям стали проповідати найновіше „останнє“ евангеліє („радісну новину“),

„останній завіт“ — „мужеське царство“. І з таким самим вислідом: найстрашніша з усіх Голгот уже готова тільки що воскресення нема...

„Мужеське царство“?! — здивуєтеся, браття на нашій землі. Що воно таке?

Що? — Перебудова цілої людської живої історії, всіх сіл, всіх міст, всіх домівок — ба, й не тільки це, але й перебудова цілої людської природи: смерть „родині“, смерть „матері“, смерть „батькові“, смерть „дитині“ — всім законам, усім думкам і почуванням, що звязані з тими „перейденими“ шаблями в розвої людства... Смерть і „Богові“, що був покровителем старого, пережитого світу... „Природу“ має заступити „фабрика“, а віру — „наука“. Відвічні прочування й мрії про рай аж тепер будуть здійснені!... „Ми вам приносимо рай! Не той діточий „небесний рай“ (його ми залишаємо ангелам і воробцям), але реальний, земський рай — останній здобуток науки й культури! Ми найшли битий шлях до цього єдино-правдивого раю!...“ Наші більшовики при тому агітують: „Пролетарі всіх країв, єднайтеся!“

А сирійські більшовики агітують: „мужчини всіх країв, єднайтеся!“

Як нащо — „мужчини“? А от просто на те, щоби вигубити всі жінки. Сирійські більшовики вмовили в себе, що в сьому лихові на світі винувата — жінка. І доти не буде можна на землі встановити раю, доки рід жінок не переведеться. А що він сам не хоче відмовитися від життя, то... „нехай живе революція!“ Революція („останній бій“) пішла всі жінки на „доно Авраама“ і встановить месійне „мужеське царство“...

Ви й знов дивуєтеся, мої браття на нашій землі:

— Таке божевілля — та рай?

А для сирійських більшовиків це таке „самозрозуміле“ й „наукове“, як для наших більшовиків їхня анатома „приватної власности“. Я так і думаю, що тут властиво нема ніякої різниці. Готовий я і забігматися, що також на нашій землі „наука“ сирійських більшовиків так само приймилась би, коли б стільки праці вложити в неї, скільки наші більшовики й їх предки вложили в свою месійну „догматику“. Авжеж недуга, яка заражує ліве око, так само може заразити й праве. Тількиж треба би поступати „науково“ й „агітаційно“ (без того не піде) — по славетній „діалектичній методі“ Гегля, непомильно перевареній у матеріалістичній реторті Мордехая—Маркса.

Не даєте віри, що всьому лихові на світі винувата жінка? А хтож занастив перший рай, як не перша жінка — Ева?! І от мусить цілий людський рід терпіти задля першої жінки. Гей, пролетарі, а ви ще й дотепер цього не зрозуміли? Буржуям — нічого, вони ще й помагають теперішнім Евам, п'явкам, пити з вас кров. Але ви, що покликані на ктиторів майбутнього раю, ви повинні зрозуміти ту велику правду, що раю доти на землі не встановити, доки по землі ходить хочби тільки одна Ева... Чиж не велася троянська війна задля одної жінки? А ціле життя — це одна безупинна війна! Війна задля жінок і для жінок.

Хтож працює, як не мужчины (жіноча праця — до зеркала заглядати!)? А між мужчинами хто, як не пролетарі? А вся та праця йде на витребеньки жіноцтва! Клясовий поділ суспільности, визиск робітників капіталістами — все, все, кругом усе людське лихо має свій властивий корінь у жіноцтві. Ні? Скажете, що війни ведуться за здобуття країн, влади, грошей...? А навіщож гроші, влада, багатства землі? Глядіть, куди те все іде!.. На жіноцтво! Що там собі багач чи володар зість чи випе, це марне. Йогож черево — не море! Але його жінка тай його дочка (щоб і не говорити про його позародинні „троянські Олени“) хочуть шовків, золота, перел, самоцвітів, авт, палат, балів, театрів — ну, й дочисліть до кінця, коли зможете. Весь капітал, враз із процентами йде на жіноцтво! А цеж, товариші пролетарі, ваша кервавиця!... Отже хто вас грабить до останнього сотика?... Жіноцтво!

А чи не жінки розбивають суспільність на вищі й нищі кляси? На мужчині сурдут тай сурдут, хоч який багач. Тут нема ріжниць, нема кляс! Але жінки! О, як багатіша, то ціле майно навішає на себе, щоби показати, що вона виріжнена, іншим не рівня... Ще й своїх мужів жінки підмовляють: Що ти собі з тим Іваном так по дружньому зачинаєш — тиж йому не рівня?!

А мораль між людьми?

Ціла історія посвідчає, що жінка на шнурку веде мужчину до пекла. Який був мудрий Соломон, а жінки йому — і то під старість — карк скрутили. І простий нарід каже: Де дідько не може, там бабу пішла... Найгірші пристрасти, що просто розум відбирають, віроломство, кривоприсяга, дефравдації, обманства, ворогування, пиянство, картярство, самовбійство... наче черви розточують суспільність. А всьому, всьому винувата жінка! Все задля жінки й через жінку! Мудрі люди це знали і жахалися цього вже в часах Ноя!

І не буде доти раю на землі, доки...

Ви бачите, що й на нашій землі небезпечно собі зачинати з такою проблемою, бо й тут могла би вона довести до такої революції, до якої довела соціалістична анатема „приватної власності“. Я навіть думаю, що її можна би ще більше переконуючо, „науково“, притягаючо й фанатично уаргументувати, ніж це зробили більшовики й їх предки з „приватною власністю“, як універсальною токсиною суспільного життя.

А може таки станете крутити головою:

— Є, знаєте, жінка... „das ewig weibliche“... інстинкт... природна структура життя... Конечність... Ні, на нашій землі була би неможлива така революція, як на тій сирійській! А я вас запевняю, що ви помиляєтеся.

„Das ewig weibliche“? Марне! Від ньогож безмірно сильніше „das ewig meine!“ Вся радість і надія в тому. Всі зусилля, всі фантазії, вся праця, вся помисловість, інвенційність і ризиковність (аж до ступня погорджування смертю) мають один мотив і одну ціль: „das ewig meine“.

Авжеж і жінка в „народів природи“ зачисляється до „приватної власності“. Тай у народів „визволених від природи“, коли над жінкою не верховодить „das ewig meine“, тоді „das ewig weibliche“ перекидається в „das ewig teuflische“.

А конечність?... Мої очі, мої руки — цеж моя „приватна власність“! І все те, чого я потрібую до життя, мусить бути моєю приватною власністю, бо якщо не є, так це значить, що воно не моє, що я його не маю і мушу капарити, якщо не гинути.

Почисліть на цілій кулі земській тих, котрі втікають від жінки, котрі не хочуть женитися, і порівняйте їх число з числом тих, котрі втікають від спільної власності. Тоді вам стане ясно, де більша сила і конечність. Як широка земля, в кожному селі і в місті і в кожній хаті дорослі браття, навіть при ласкавій допомозі сокири та коси, „розвязуються“ зі спільної власності (не з якимсь там жидом чи турком, а з рідним братом), на гвалт пруться до приватної власності, хоч знають, що „вкупі“ для живота лекше, але: „нехай мале, аби моє“...

Ось тому я переконаний, що сирійські більшовики в більшій згоді з природою підняли свою революцію, ніж наші більшовики.

Зрештою, що тут говорити про „розумніше“ або „природніше“? Невже люди тим живуть? Дав їм Бог свобідне „я“ і воно для них важніше. Головна річ, щоби робити рух: писати, багато писати, агітувати, безоглядно агітувати, а притім кидати громи

на противників і обіцувати золото зі землі Сирія на нашій землі, а золото з нашої землі на землі Сирія.. Ось таке робить бурю, а буря пориває людей.. Гм, таж якби через сто років доцільно розмножувати воші в цілій Європі, то вони вже й самі зіли би цілій світ!

*

Утопійний, романтичний антифемінізм сирійський Мордехай (і там такий був) остаточно перетворив у строго „науковий“ — очевидно по „діалектичній методі“, де антифемінізм являється як остаточно, ущасливіюча фаза, яка тезу й антитезу суспільного розвою зводить у гармонію.

— Перша жінка, Ева, ходила без одежі (це байка, що вона звалась „Евою“, але що вона нага ходила, це певне). Це теза.

Антитеза розвинулася в часах моди „рококо“ і „ампір“, коли жінка навіщувала на себе цілий магазин. А нині ідеалом для жінки „хлопчиця“: обстрижене волосся, папіроска в губах, ну, й штани (на сирійській землі це так було вже в часах Мордехая, на нашій землі ця мода дещо припізналася)... „Заник спідниці“ це характеристичне, історично-еволюційно вповні умотивоване явище. Цеж теза й антитеза шукають своєї синтези — по непомильній „діалектичній методі“. Бачите товариші-пролетарі, ця синтеза сама собою розвивається невмолимою логікою ділання суспільних чинників. Але... хтож чекав би на закінчення цього повільного процесу? На те в людей розум, щоби випереджувати благословенну майбутність, щоби їй помогти скоріше зродитися. Обмерзінням довгого волосся й спідниці жінки й самі дають доказ (вони це самі інстинктивно відчувають), що їх доба в розвої людства вже минула, що їх уже не треба на світі. Вони є заводою для дальшого поступу. „Мужеське царство“ йде! Ми революційним шляхом..

Мужчини всіх країв, єднайтеся!

Маєте тут мініятурний зразок ученого, наукового викладу сирійського Мордехая.

І вирішив сирійський Мордехай, що „антифемінізм“ (це в них таке саме, як у нас „соціалізм“) по своїй суті мусить бути атеїстичний і матеріялістичний.

Релігія — цеж „жіноча слабість“, „опіум для жіночого чуття“. Взагалі всякий містицизм у світогляді це жіночий елемент — чуттєвий, наївний, ненауковий, збанкротований. Для мужчин гідним світоглядом є тільки матеріалізм. У ньому вся твереза правда, яку більшовики — й тільки вони — вхопили

в цілості в свої залізні руки й нікому не дозволять видерти собі її з рук.

„Вся власть мужчинам!“

Я й тут уважаю сирійського Мордехая за мудрішого від нашого Мордехая. Наш утвердив, що „пролетарське царство“ має бути атеїстичне й матеріалістичне. Ех, якжеж він помилився неборака! Якщо б він сам був тим нещасним пролетарем, з котрим грався наче з пйонками на шахівниці, то він ніколи не був би пальнув такої безокої дурниці. Алеж він у дійсності був „паном“, був „мужчиною“ у тому ступні, як сирійський Мордехай, — і писав для себе (в своїм густі й для свого густу), а не для дійсних пролетарів, які — цеж навіть австралійські воробці знають — завжди й всюди власне в релігії знаходили своє „ясне сонейко“ — не інакше, як жінки. Відобрати пролетареві релігію це таке саме, як вибрати йому очі. З „пролетарем“, бачите, дуже ховзька справа. Пролетар — це вбогий і неосвічений чоловік (а слово „proletarius“ каже, що він має мати ще й купу дітей). Дайте йому власть і освіту, то він собі знайде і гроші, бо освіта (знання) це сила, а власть ще більша сила; а хто має власть, цей і гроші собі здобуде (авжеж мало було таких „дурних“, котрі мали власть, а не захопили би собі грошей чи взагалі достатків). Колиж хтось має власть, освіту і гроші, то він уже не є пролетарем. Це сильніше від усіх кпин світа, коли н. пр. такий Крассін, що по смерті полишив своїй жінці щось з 200 мільонів франків, має уходити за „пролетаря“, а нещасні попи, яких більшовики зробили жebraками, мають уходити за „буржуїв“.

„Пролетарське царство“ — це абсурд. Коли пролетарі осягнули царство, то вони вже перестали бути „пролетарами“, а стали панами, й всі їхні вчорашні обвинення панів-буржуїв треба би звернути проти них самих.

Тому сирійський Мордехай також цю квестію мудріше розв'язав. (Не даром Сирій дає більше світла своїй землі, як наше сонце своїй!) Коли між тамошніми більшовиками виринула суперечка, чи має бути: „Пролетарі...єднайтеся“, чи може: „Мужчини...єднайтеся“, він, наче мудрий рабін, вирішив: „мужчини“.

— Пролетар (так аргументував сирійський Мордехай) — це ховзьке й небезпечне поняття. Нині воно — наш союзник, завтра, якщо здобудемо власть, стане нашим ворогом. А „мужчина“ — це поняття з твердими границями, які йому сама природа дає. Зрештою будьмо справедливі й обережні, не копаймо ями самі під собою. Авжеж не пролетарі є творцями нашої месійної ідео-

льогії, але буржуї, і не пролетарі мають володіти в нашому майбутньому царстві, але свідомі „мужчини“, а тих назбираємо тільки між буржуями (бо, бачите, пролетар це бідне сотворіння, яке й само собі не вміє і не може допомогти, а де йому до того, щоб іншим помагало?!). Щоби нищити зжіночілих буржуїв, на це не треба ніякого нового поняття. Їх обіймемо простонародним поняттям „баба“ — і смерть їм!

*

Таким робом ідеологія сирійських більшовиків чудесно прочищувалась, у подробицях специфікувалась.

Ще тільки деякі (дуже нечисленні) тамошні більшовики не мали ясного поняття про те: що буде з майбутністю людського роду, коли жіночий пол переведеться — а ще до того революційно?!

Всезнаючий і непомильний сирійський Мордехай тільки всміхнувся, махнув рукою (щоби люди успокоїлися) і як стій подав три рішавчі аргументи:

1. Якщо людський рід має бути такий нездалий, як досі, то його взагалі не треба. Теза й антитеза без синтези взаємно зелімінуються.

2. Авжеж більшовицькі вчені посіли всю правду буття-життя, тож для них буде жартом видумати фабричного „homunculus-a“. І будуть фабрики продукувати тільки найкращий і найліпший тип мужчин (-людей) тай математично точно, скільки буде потреба в кожному часі.

3. Зрештою еволюція в природі не дасть себе заскочити. Коли первісне море на многих місцях висохло, чиж природа еволюційно не витворила з риб повзунів, а де далі й птиці та чотириножні звірята? Отже, коли ми нашою революцією проти жіночого пола поставимо природу в конечну потребу розмножувати людський рід іншим способом, ніж дотепер, то чи природа не стане еволюціонувати?

Миж будуємо новий світ! Хтож іще сумнівається в силу тих наукових аргументів?

Не тільки, що між сирійськими більшовиками не знайшовся ніодин скептик, але всі загуділи: Славно! Славно!... Новий світ!

*

І вийшли більшовики на вулицю з червоними прапорами та зі своїми транспарентами, щоби дати світові знати про себе, щоби демонструвати.

З часом вони, наче ті дикі гриби, розсіялись по всіх державах сирійської землі. Спершу тут і там жахалися їх, як трійливого гаддя, але мало-помалу і парламенти й династії і графи й графині (навіть вони!) стали на них глядіти, як на малюнок у якому одні з панів находили свою воплочену нехіть, а другі свою примху. Тай були ж сирійські більшовики наче та райська гадина, що так сердечно заступалася за бідними людьми, яким так багато приходилось терпіти від „заздрісного“ Творця... Вони просто грішили святістю, справедливістю та гуманністю, критикуючи розтратність ріжних графинь і заступаючися за бідними (правдивими) пролетарями...

Хтож був би повірив, що вони „на серію“ беруть свої, будь-що-будь чудернацькі, партійні кличі: „Вся власть мужчинам!“ „Смерть усьому жіноцтву!“ „До пекла зі всіми святими!“... Тільки коли, від часу до часу, рознеслася вістка, що цю і ту графиню чи капіталістку більшовики замордували, щоби „грабити нагроблене“, по нервах сирійських наших братів пішов такий мороз, який іде від гуку далеких воєнних гармат...

Тай і знов усе забувалось, а властиво буденніло, бо, бачите, буденність це для людських душ така страшна, обезброююча, сила, як для заліза ржа: з часом кожне залізо ржа зідає...

Ех, якби були наші сирійські браття знали, як їх будуть більшовики мордувати (до десятого стуння посвоячення — за одного „контрреволюціонера“) — якби були знали, то не були б „світової війни“ зачинали, але раду радили, як голову стяти новій гидрі, що опугала цілий світ...

А між тим поети сирійських більшовиків оспівували майбутній більшовицький рай:

Ніхто нічого не робить, бо не треба (від чогож машини й фабрики?!)... Гріха між людьми ніякого, бо всяке джерело гріхів замулене...

Всі ситі вибраними овочами найвищої культури; всі зодягнені, як Соломон у своїй славі, ба, навіть як пільна лелія... В нових суспільних, райських, відносинах витворилася нова людина — райська. Словом: коли рай, то рай!

Тільки ще було квестією: коли більшовики захоплять власть у свої руки, щоби здійснити цей рай...?

* * *

Ніякий блазень на цілій сирійській кулі земській (про мудрців нема що й говорити) не був би повірив у те, чим скінчиться

„світова війна“ (й там вона була). Десять (чи скільки там) мільйонів людей (і не хочачи й не думаючи) згинulo на те, щоби більшовики могли засісти на царському престолі... Яка пекольна іронія! Але з-заду видно, що історія любить у таких іроніях. Чиж не була це смішна іронія, що вояки на війні, в ровах, де вбивали людей, як воші, самі гинули від вошей?! Воші були сильніші від вояків з гвєрами, бомбами й гарматами!

Не стану вам подрібно оповідати, як сирійські більшовики захопили владу у одній з найбільших держав на землі Сирія. Виж знаєте, яким робом наші більшовики опинилися „в царях“. А на волос так само пішло більшовикам, що вісім майже дев'ять років світла далеко від нас.

Більшовики незрівнані майстри в психології гріха — в тій психології, яка сильна крикливими, беззаконними обітницями: все твоє (ах, те „ewig meine“!), „граби награбоване“, зараз, тепер, тут, гляди... завтра рай!... Останній бій!

Всєтаки не всюди більшовикам повезло; але був і такий нарід, що власне проживав свій „парубоцький вік“, коли вдача найбільше податлива для психології гріха. І впав той великий нарід у сільця більшовицьких обітниць, а більшовики вилзли йому на спину. Може здивуетеся: А деж була інтелігенція того народу?... Та не забувайте, що всяка інтелігенція є дитиною свого народу й учачає в його вдачі та в його „віці“.

Рішаюче було й те, що власне більшовики „горіли“ великими, активними надіями, а інші їх співгрожани „спали“. Велика, активна надія — це сила наче вогонь, чи вона татарська, чи жидівська, чи більшовицька, чи чортівська...

Зрештою, хто з людей розбере всі чинники того, що діється? Коли всі людські чинники вже готові, завжди ще є якийсь несхопимий чинник „згори“, який рішає: чи діло вдасться, чи не вдасться... Це той чинник, що рішає: хто виграє на лотерії.

Як з-заду глядіти на історію, то годі не набрати переконання, що все мало „свій час“, як от ріжні квіти мають ріжний „свій час“, коли їм цвісти: одні цвітуть на весні, другі в літі, треті аж в осені...

Так і на нашій землі прийшов той час, що низи суспільности мали підвестися — і піднеслися на цілому світі, а верхи повсувалися... Давніше, бувало, дівчина зі села прийшла до міста на службу і залишилася дівчиною зі села через весь час. А тепер... вчора „дівки“ нині вже „пані“ — всі, як одна: в капелюсі, в бі-

лих рукавичках, в короткій спідничинці, навіть із обтятим волоссям...

Наче комар коло вуха, брентить якась „темна“ думка, що ми мабуть уже десь коло „кінця“ ходимо. Якій низи ще підоймуться в майбутності? Хіба тільки болото, щоби нас усіх засипати...

* * *

А коли сирійський Ленін став командантом десяткох міліонів штиків і гармат і танків і аероплянів, проголосив світові: — Тепер прийшла пора улаштувати завітне „мужеське царство“!.. Смерть усім жінкам!

Ой, Господи! Вже всякі кораблі з людьми топилися, але щоби 140 мільонів людей спакувати на один корабель і топити їх рік-два-пять-десять-дванадцять..., такого ще в історії не було!

Вскорі зорієнтувалися й самі більшовицькі „матрози“, що вони й самі можуть потопитися, якщо поступатимуть вірно по своїх наукових і непомильних плянах.

Дійсна людська природа й божевільна фантазія сирійських більшовиків стали ломитися на всіх лініях. Життя сильніше, бо життя; а фантазія більшовиків сильніша, бо вони засіли на „кріслі влади“, з котрого вистарчить вимовити слово, щоби сто тисяч нещасних підданих набити на паль, або злупити з них шкіру... З того крісла більшовики свою фантазію встромлювали в життя наче ніж у живе тіло. І виглядала ця боротьба з природою так, як коли возьметься в запаси двох рівно сильних змагунів, тай носяться сюди й туди, а обом з уст кровава піна тече... То більшовики поступаються взад, бо життя не дає, то знов вперед, бо фантазія тягне. Зикзаками, зикзаками до ціли...

Легко собі уявити, яке скажене пекло розпутали більшовицькі кличі на кожному клаптику їхнього великого царства на сирійській землі. Старий розбишака замордував десять жінок, наче б це були мухи, а одинадцятку собі взяв, бо сподобалася. При тім замордував він ще й п'ятерох мужчин, бо боронили своїх жінок, матерей, доньок...

І змушені були більшовики видати закон:

Жінок не вільно вбивати самовільно; тільки держава має те право. Ну, й відітхнули жінки та всі чесні люди в сирійській землі.

Але більшовики небагом видали другий закон:

З жінок треба так обходитися, щоби зі світу зійшли.

Третій закон:

Не вільно женитися.

2*

Четвертий :

Не вільно замужним родити дівчат.

П'ятий :

Старі, обридливі баби, каліки (тощо) треба відсилати до музею, щоби молодь зогидила собі жіночий пол.

Шестий закон :

Новонароджені дівчата треба топити.

Семий :

Самовільно топити новонароджених дівчат не вільно; це мають робити лікарі.

Осьмий :

Всі жінки мають носити мужеську одержу.

Дев'ятий :

Жінкам не вільно носити мужеської одержі.

Десятий :

Жіночі ймення для погорди треба писати малою буквою — анна, марія і т. д.

Одинадцятий :

Новонародженим дівчатам треба надавати згідні ймення, як „телиця“, „коза“, „свиня“, „сука“...

Дванадцятий закон :

За жінку треба платити 100-кратній податок; за дочку 50-кратній.

І таке без кінця і міри.

З великим шумом сирійські більшовики називали свою відворотну методу „неп“, (мабуть значить: „непосильно“), а офензивну методу „не-неп“, обіцяючи собі, що їх „неп“ доведе до цілі, то знов, що цього „не-неп“ докаже. Однак ніщо з того не виходило, крім кровавої піни з уст усіх їх „ораєних“ підданих. „Новий чоловік“ не являється, а старий стає щораз гіршим.

В останнє видумали сирійські більшовики славетну „пятирічку“ (до п'яти років не буде ні одної жінки в „мужеському царстві“), та вона була щойно трилітня, а вже нову „пятирічку“ задумували. Кровава піна на устах без кінця...

*

З часом зрозуміли будівники сирійського раю, що їхній рай дамагається куди ширшого перевороту, ніж це стояло в їхньому науковому й непомильному пляні. Треба вигубити всі жінки — це за мало! Ще треба вистріляти всі самиці в домашній худобі та в дробі, бо злий приклад дають. І видали такий закон.

Та небавом появилвся новий закон:

З кожної домашньої тварини треба залишити по одній саміці (якщо б хто більше залишив, то кара смерті), щоби рід не вигинув; одначе їх треба держати в замкнених коморах.

Команданти сирійських більшовиків бачили ще дальше: З „мужеського царства“ нічого не буде, якщо воно не обійме цілої земської кулі. Ми тут жінки вигублюємо, а там вони множаться... Китайський мур не допоможе, бо... аеропляни.

Та як їм було братись до війни зі світом, коли в них лютувала домашня війна, відколи вони настали, в кожному селі, в кожній родині?!... І щоби показувати свою революційну силу, нищили сирійські більшовики тих, від котрих були сильніші — в себе вдома: „Давай тут контрреволюціонерів!“ Усі тюрми повні, як ще не були від початку світа. А Сибір, а Соловки... стали пострахом для цілої сирійської земської кулі.

Де далі, тим лютіше наступають сирійські більшовики на церкву і релігію, щоби показати життєву (творчу) силу своєї віри в „новий світ“: ось, мовляв, старий світ зі своїм Богом гине, а наш, новий світ настає... Жінок вони не вигубили й не вигублять (це вони вже й самі добре бачуть). Тому вони свою захитану віру відбудовують руйнуванням старої, утвердженої віри.

Це — й тільки це — дає їм „право“ ще й нині верещати на цілий світ:

Ми в світ революцію понесемо! Ми рай на штиках!

І буде... цілий світ одно благословенне „мужеське царство“!

— — — — —

А від нагоди до нагоди бундючно-сирваткуваті сирійські більшовики простягають жебрацьку руку до „пережитого“ світу, що його хочуть завалити:

— Якби ви нам так... трохи грошків... на нашу пятирічку... бігме віддамо!

І так революція в них горить до нинішнього дня.

Революція — цеж буря! Ну, знаєте, буря це часом потрібна зміна в атмосфері, але буря, що лютує в продовж тринадцяти років!... Тут дійсно справджується казка про чародія, що розпугав бісів, та не міг їх знов запутати...

* * *

На селі. Прийшов сусід до сусіда. Сиділи, не говорили, вже й не зітхали. Болотнисте отупіння — по тринадцятьлітньому кншенні в вонючій грязюці життя, що розкладається.

Аж ось проговорив господар:

— Колись був я господар, рахувати, людина. А тепер гірше підстріленого звіряти, що втікає перед ловцями. Жінку мені вбили, бо ставлялася до них; дочку збещестили, зійшла з розуму...

Нема що раз до рота взяти: останню мою коровицю злодій Мошко, комісар, застрілив тай сам зів. Курки хлопчиська вибили... Гинь, чоловіче!.. Вони... та рай?... Як широке те їх царство — усе одна ятка: хто ще не впав від ножа, того ніж чекає! Гаспиди прокляті! Ще й душу виривають з людини та в болоті топлять!

— Сусіде, а я — ні то старої зі світу звести, бо гріх, ні відки податку за неї заплатити!... Кримінал — не життя!...

Ех, якби так відси десь вихопитися, хоч за море на жемри!..
Бодай віддихав би сміло!

— — — — —
А я, що вам оповідаю про те божевільне „мужеське царство“ на землі Сирія, гадаю собі: Скільки мук мусить людство витерпіти, щоби поконати нерозум „наукою“ опянілого розуму!

„Горе від ума“!

Терпіли й терплять від цього більшовицького розуму-нерозуму не тільки їх піддані, але ген усі мешканці сирійської землі. Огонь у сусіда — пострах і печаль для сусідів. Бувало часами й так, що сирійські народи неначе наслідували вивірку, яка, коли з дерева побачить гадюку під деревом, з перестрашу й дурного дива бігає по стовбурі вділі вгору, щораз ближче, щораз ближче до гадюки, що її переслідує своїми сталевими очима, аж опиниться в її пащі...

* * *

Пізнім вечором, коли на сирійській землі по темних просторах перемовляються „радія“, буває, ніжні, наче ангельські, голоси і співи середньовічного, релігійного концерту перериває далекий, придушений, хриплий голос:

Пронаганда... Світова революція... Ми на штиках рай...

Ангельські голоси співають:

„Ангели на небесіх...“

А хрипливий, далекий голос перериває:

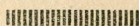
Хлібозаготівля... Пронаганда... Пятирічка... Пронаганда...
Хулігани... Безбожники... Комсомол... Чека...

Мордехай... Мордехая... Мордехаєві... Спец... Пронаганда...

Ми світовий пожар... Хай живе...

А чорти (вони у всесвіті мають свої леговища, як крокодили на землі) переловлюють ці радієві небесні й пекольні конфлікти, й регочуться, регочуться, як ще не реготалися від початку світа:

Ха-ха-ха-ха... А то раз нам удалось!

З ТВОРЧОСТИ МОЛОДИХ.

Калина Дубравська.

ПАНАХИДА.

(Фрагмент).

У церкві стиск. Спітнілі чола, зашарілі лица. Тісно, один біля ондного стоїть товпа... З проповідниці громом падають слова сміливі... рвучкі. Рука вказує на замаєну посеред церкви могилу.

— „Ті, що здається ще так недавно були з нами, наші брати наші сини, підпора немішної старости — поклали своє молоде, буйне життя за Справу!“

— Не чую дальших слів, бо біля мене зривається чиєсь пристрасне хлипанне. Це старенька бабуся притулилася до стіни в риданні.

А слова падають — падають, та я вже не слухаю патосної мови промовця. Зі старечих, померклих очей бабусі, пливають вимовніші від усякого слова — сльози...

Задивилася я в добряче, втомлене обличчя, й забулася на хвилину. Негайно сіпнув мене хтось за плече. Це товаришка Маруся, що на цей день грає роль моєго опікуна. Я в перше в незнамому місті, а вона мій поводитир.

— „Ходи! Заждемо в кутку, поки люди вийдуть і вернемо оглянути могилу“.

...Розколисаною, повільною рікою котилася товпа до дверей. На деяких обличчях задума, смуток, на інших вже й зник усякий слід панахиди... З надвору долітали веселі вигуки дівчат, та плач малої дитини.

— Ми переждали хвилину й завернули до могили... Висока вся в смеречині й квітах, маєстатично, гордо, піднімала вона березовий хрест, прикрашений густо вишиваними рушниками.

Я назвалаб її пишною.

Так! Вона пишалася своїм багантвом, — зовнішнім убором: гордим хрестом у рушниках, зеленими боками й майстерно плетеними вінцями та рядами чудових, розцвілих вазонів... хоч скривала тільки холодну, камяну долівку.

...І нагадалися мені похилі могилки з запалими в землю боками, що розсіяні на пригорбі за вбогим селом, тулилися до себе розгойданими в вітрі хрестами.